

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a členov senátu JUDr. Eleny Bethotyovej, PhD. a JUDr. Ľuboša Szigetiho v právnej veci navrhovateľa: **Ing. J. G.**, proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad v K.**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu zo dňa 6. septembra 2006, č. 2006/768-1-SCHM, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 6. novembra 2007, č. k. 4 Sp 33/2006-28, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 6. novembra 2007, č. k. 4 Sp 33/2006-28 **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie odporcu, uvedené v záhlaví tohto rozsudku, ktorým odporca rozhodol tak, že navrhovateľ nespĺňa podmienky uvedené v zákone č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „reštitučný zákon“) na navrátenie vlastníctva alebo priznanie práva na náhradu za pozemky nachádzajúce sa v kat. úz. L. D., uvedené v pozemnoknižných vložkách č. X.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd po preskúmaní zákonnosti napadnutého rozhodnutia odporcu a konania mu predchádzajúceho sa stotožnil so zistenými skutkovými a právnymi závermi správneho orgánu v plnom rozsahu.

Aj podľa názoru súdu prvého stupňa z predložených dokladov navrhovateľa, ako aj z písomností zadovážených odporcom, bolo preukázané, že nároku na navrátenie vlastníctva k pozemkom, na ktoré si uplatnil navrhovateľ reštitučný nárok v zmysle reštitučného zákona, nie je možné vyhovieť. Predmetné pozemky boli vyvlastnené a následne odčlenené do Poľskej republiky na základe medzištátnej dohody o zmene hraníc v roku 1976. Z týchto dôvodov krajský súd rozhodnutie odporcu potvrdil podľa § 250q ods. 2 O.s.p.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku krajského súdu navrhovateľ podal odvolanie dňa 12.12.2007, a toto doplnil 29.1.2008 a 1.3.2008. Žiadal, aby odvolací súd zmenil prvostupňový rozsudok a zrušil rozhodnutie odporcu. Tvrdil, že spĺňa podmienky reštitučného zákona a žiadal, aby mu bola vyplatená finančná náhrada za vyvlastnené pozemky. Čsl. štát vyvlastnil predmetné pozemky v L. D. v roku 1976. Na protest proti spôsobu vyvlastnenia pozemkov a s nádejou na spravodlivosť v budúcnosti neprevzal peniaze 0,40 Kčs/m². Za účasť na aktívnom odpore proti vyvlastneniu bol šikanovaný, lebo nedostal miesto asistenta na univerzite, hoci vyhral konkurz. Dôsledne postupoval v zmysle usmernení riaditeľa Obvodného pozemkového úradu v K. a predložil všetky požadované doklady. Preto si nevie vysvetliť, že dostal negatívne rozhodnutie od odporcu. Uviedol, že Slovenská republika musí znášať zodpovednosť za vyvlastnené pozemky a vyplatiť mu finančnú náhradu.

Odporca vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa zo dňa 8.4.2008 navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že navrhovateľ nespĺňa taxatívne stanovené podmienky reštitučného zákona na vrátenie vlastníctva k vyvlastneným pozemkom, ani na poskytnutie finančnej náhrady. Predmetné pozemky boli odčlenené do Poľskej republiky na základe medzištátnej dohody.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 246c O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p. na nariadenom pojednávaní dňa 16.6.2008 vypočul prítomného navrhovateľa, v neprítomnosti zástupcu odporcu, ktorý súhlasil s prejednaním veci v jeho neprítomnosti. Navrhovateľ zopakoval skutočnosti, ktoré uviedol v podanom odvolaní a jeho doplneniach. Žiadal, aby odvolací súd zmenil prvostupňový rozsudok a zrušil rozhodnutie odporcu. Uviedol, že podľa pokynov riaditeľa obvodného pozemkového úradu predložil všetky písomnosti, 2x aj podanie dopĺňal, a napokon dostal negatívne rozhodnutie od odporcu. Nežiada vrátiť vyvlastnené pozemky, ale vyplatiť finančnú náhradu. S vyvlastnením nesúhlasil, čo prejavil aj tým, že neprevzal finančnú náhradu, ktorá mu bola poskytnutá za vyvlastnené pozemky. Za protest proti vyvlastneniu bol postihnutý aj tak, že nedostal miesto asistenta na univerzite, hoci vyhral konkurz. Poľská republika vrátila pôdu za zabraté pozemky, táto pôda je v L. pri B. V zmysle vyhlášky, ktorú súd prvého stupňa citoval v rozsudku, Československá republika, t.j. aj jej právny

nástupca Slovenská republika, musí znášať zodpovednosť za spôsob vyvlastnenia pozemkov a vyplatiť mu finančnú náhradu v zmysle reštitučného zákona.

Odvolaací súd preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce v zmysle ustanovenia § 246c O.s.p. v spojení s §§ 211 a nasl. O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu nemožno priznať úspech.

Podľa § 5 ods. 1, 2, 3, 5 reštitučného zákona právo na navrátenie vlastníctva k pozemku môže uplatniť oprávnená osoba do 31. decembra 2004 na obvodnom pozemkovom úrade, v ktorého obvode vlastnila pozemok, a zároveň preukáže skutočnosti podľa § 3. Neuplatnením práva v lehote právo zanikne. Rozhodnutie o navrátení vlastníctva k pozemku alebo rozhodnutie o priznaní práva na náhradu podľa § 6 ods. 2 a 3 vydá obvodný pozemkový úrad. Na konanie podľa odseku 2 sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní. Proti rozhodnutiu obvodného pozemkového úradu podľa odsekov 2 a 4 možno podať opravný prostriedok na súde.

V zmysle ustanovenia § 1 písm. a), b) reštitučného zákona tento zákon upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré neboli vydané podľa osobitného predpisu (zákon č. 229/1991 Zb.). Vlastnícke právo sa vracia k pozemkom, ktoré tvoria

- a) poľnohospodársky pôdny fond,
- b) lesný pôdny fond.

Predpokladom navrátenia vlastníctva k pozemkom alebo priznania náhrady za nehnuteľnosti, ktoré nie je možné vydať podľa reštitučného zákona bolo, aby si oprávnená osoba uplatnila reštitučný nárok na pozemkovom úrade v zmysle § 5 ods. 1 uvedeného zákona a súčasne preukázala splnenie zákonných podmienok oprávnenej osoby ustanovených v § 2 ods. 1, 2 tohto zákona, ako aj, že žiadané nehnuteľnosti prešli v zákonnej dobe (od 25.2.1948 do 1.1.1990) na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku skutočností taxatívne ustanovených v § 3 ods. 1, 2, 3 reštitučného zákona, právo na navrátenie vlastníctva alebo priznanie náhrady si oprávnená osoba uplatnila v lehote ustanovenej v § 5 ods. 1 označeného zákona (do 31.12.2004) a žiadané pozemky ku dňu odňatia mali charakter pôdy podľa § 1 ods. 1 tohto zákona, ako aj, že žiadané nehnuteľnosti neboli vydané podľa zákona o pôde (zákon č. 229/1991 Zb.).

Zo spisu krajského súdu a administratívneho spisu odporcu odvolaací súd zistil nasledovné skutočnosti:

Navrhovateľ podaním zo dňa 5.10.2004 uplatnil na obvodnom pozemkovom úrade v K.7 nárok na navrátenie vlastníctva k pozemkom nachádzajúcim sa v k.ú. L. D. po pôvodnom vlastníkovi – matke M. G., a otcovi F. G., ktoré im boli vyvlastnené vyvlastňovacím rozhodnutím č. Výst. 4101/76-Bá zo dňa 9.9.1976 bývalým Okresným národným výborom v P. – odbor výstavby a územného plánovania a vyvlastňovacím rozhodnutím č. 68/1980 zo dňa 9.11.1981, bývalého Mestského národného výboru – odbor výstavby v SNV. Keďže podanie navrhovateľa

nemalo náležitosti, odporca rozhodnutím zo dňa 2.12.2004, č.j. 1063-003/2004-Ing.Rá konanie prerušil a vyzval navrhovateľa na odstránenie nedostatkov podania. Po doručení chýbajúcich dokladov v konaní pokračoval, a zadovážil si aj ďalšie listinné dôkazy. Odporca zistil, že vyvlastnené nehnuteľnosti nachádzajúce sa v k.ú. L. D., na ktoré si uplatnil navrhovateľ reštitučný nárok a ktoré boli predmetom vyvlastňovacieho rozhodnutia, slúžia účelu, pre ktorý boli vyvlastnené, teda prevádzke poľskej priehrady na D. a nachádzajú sa na území Poľskej republiky.

Odporca potom dospel k záveru, že s ohľadom na skutočnosť, že vyvlastnené pozemky sa nachádzajú na území Poľskej republiky, navrhovateľ nespĺňa podmienky uvedené v § 3 ods. 1 reštitučného zákona na navrátenie vlastníctva alebo priznanie práva na finančnú náhradu za tieto pozemky. Preto rozhodnutím zo dňa 6.9.2006, č. 2006/768-1-SCHM navrhovateľovi nepriznal právo na navrátenie vlastníctva k pozemkom ani právo na náhradu za pozemky v k.ú. L. D. zapísaným v pkv. č. X. ako parc. č. X. – roľa o výmere 191m², parc. č. X. – roľa o výmere 417m² a parc. č. X. – roľa o výmere 1785m²; zapísaným v pkv. č. X. ako parc. č. X. – roľa o výmere 191m², parc. č. X. – roľa o výmere 1363m², parc. č. X. – lúka o výmere 615m² a parc. č. X. – roľa o výmere 2001m²; zapísaným v pkv. č. X. ako parc. č. X. – roľa o výmere 673m², parc. č. X. – roľa o výmere 288m², parc. č. X. – pasienok o výmere 327m², parc. č. X. – lúka o výmere 615m² a parc. č. X. – roľa o výmere 1959m²; parcely zapísané v pkv. č. X. ako parc. č. X. – pasienok o výmere 6556m², parc. č. X. – pasienok o výmere 1162m², parc. č. X. – pasienok o výmere 15649m², parc. č. X. – pasienok o výmere 16714m², parc. č. X. – pasienok o výmere 4520m², parc. č. X. – pasienok o výmere 55m², parc. č. X. – pasienok o výmere 37m² a parc. č. X. – neplodná plocha o výmere 24m².

Krajský súd v Prešove na základe opravného prostriedku navrhovateľa preskúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutia odporcu a dospel k záveru, že platná právna úprava reštitučných nárokov neumožňuje navrátenie vlastníctva v prípade navrhovateľa. Preto rozsudkom zo dňa 6.11.2007, č.k. 4 Sp 33/06-31 rozhodnutie odporcu ako vecne správne a zákonné podľa § 250q ods. 2 O.s.p. potvrdil.

Podľa názoru odvolacieho súdu, zhodným s názorom súdu prvého stupňa, správny orgán si pre svoje rozhodnutie zadovážil dostatok skutkových podkladov, vo veci zistil skutočný stav a zo skutkových okolností vyvodil správny právny záver.

Odvolací súd sa stotožnil so záverom krajského súdu, že v danej veci neboli splnené podmienky na navrátenie vlastníctva k pozemkom stanovené taxatívne v ustanovení § 3 reštitučného zákona.

V danej veci je nesporne preukázané, že pozemky, na ktoré si navrhovateľ uplatnil reštitučný nárok, a ktoré boli vyvlastnené v súvislosti s výstavbou a prevádzkou poľskej priehrady na D., prešli na územie Poľskej republiky po zmene hraníc v roku 1976.

Odvolaací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že vo veci navrhovateľa treba vychádzať z vyhlášky ministra zahraničných vecí č. 28 z 12.3.1976.

Z preambuly predmetnej vyhlášky vyplýva, že dňa 21.3.1975 bola vo Varšave podpísaná Zmluva medzi Československou socialistickou republikou a Poľskou ľudovou republikou o zmene priebehu štátnych hraníc a o niektorých ďalších otázkach súvisiacich s výstavbou a prevádzkou poľskej priehrady na D..

So zmluvou vyslovilo súhlas Federálne zhromaždenie Československej socialistickej republiky a prezident republiky ju ratifikoval. Ratifikačné listiny boli vymenené v Prahe dňa 13.2.1976.

Podľa článku 5 Zmluva nadobudla platnosť dňom 14.3.1976.

Podľa článku 1 ods. 1 vyhlášky č. 28/1976 Zb. o zmluve medzi Československou socialistickou republikou a Poľskou ľudovou republikou o zmene priebehu štátnych hraníc a o niektorých ďalších otázkach súvisiacich s výstavbou a prevádzkou poľskej priehrady na D.

- priebeh československo-poľských štátnych hraníc sa mení v priestore československej obce L. D., okres Poprad a poľskej obce Sromowce Wyżne, okres Nowy Targ, a československej obce Lenártov, okres Bardejov a poľskej obce Wojkowa, okres Nowy Sacz.

Z článku 2 ods. 1 citovanej vyhlášky vyplýva, že

- podľa článku 1 ods. 2 odstupuje Československá socialistická republika časť svojho územia v priestore Obce L. D., okres P., vo výmere 24,9439ha Poľskej ľudovej republike. Nehnutelnosti, ako aj zariadenia a porasty (ďalej len nehnuteľnosti) nachádzajúce sa na tejto časti územia prechádzajú do vlastníctva Poľskej republiky.

Prevodom vlastníctva podľa odsekov 1 a 2 zanikajú všetky vecné práva na prevádzané nehnuteľnosti, ako aj všetky iné práva obmedzujúce alebo vylučujúce dispozície s týmito nehnuteľnosťami alebo ich užívanie (článok 2 ods. 3 citovanej vyhlášky).

V prípade, že prevodom vlastníctva podľa odsekov 1 a 2 boli dotknuté práva tretích osôb na prevádzané nehnuteľnosti, poskytne zmluvná strana, na území ktorej sa nehnuteľnosti pred prevodom vlastníctva nachádzali, týmto osobám náhradu podľa svojich vnútroštátnych predpisov; voči zmluvnej strane, do vlastníctva ktorej nehnuteľnosti prešli nemôžu tretie osoby uplatňovať nijaké nároky (článok 2 ods. 4 citovanej vyhlášky).

Aj podľa názoru odvolacieho súdu nároku na navrátenie vlastníctva k pozemkom, na ktoré si navrhovateľ uplatnil reštitučný nárok nebolo možné vyhovieť, pretože pozemky boli odčlenené do Poľskej republiky na základe

medzištátnej dohody, ktorá nie je reštitučným titulom v zmysle § 3 reštitučného zákona. Preto sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že správny orgán rozhodol v súlade s reštitučným zákonom.

Odvolací súd poznamenáva, že reštitučný zákon neobsahuje ustanovenie o odstránení prípadnej tvrdosti zákona, podľa ktorého by mohol, podľa okolností prípadu, rozhodnúť správny orgán o navrátení vlastníctva k nehnuteľnostiam alebo o poskytnutí náhrady.

Vzhľadom na uvedené, pokiaľ Krajský súd v Prešove napadnutým rozsudkom rozhodnutie správneho orgánu potvrdil, rozhodol v súlade so zákonom, a preto odvolací súd rozsudok krajského súdu podľa § 246c O.s.p. v spojení s § 219 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c O.s.p., § 250k ods. 1 O.s.p. a § 250l ods. 2 O.s.p. a účastníkom nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania (navrhovateľ nebol v konaní úspešný a odporca podľa zákona nemá nárok na náhradu trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 16. júna 2008

JUDr. Eva Babiaková, CSc., v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová